

Käsityön jaksosuunnitelma

Jakson päämääränä on kranssin suunnitteleminen ja valmistaminen pehmeitä ja kovia materiaaleja yhdistäen. Jakso on suunnattu 5.-6.- luokkalaisille ja on laajuudeltaan 10 oppituntia. Halutessaan teemaa voi rajata edelleen ja kranssin valmistaminen voidaan integroida esimerkiksi johonkin vuotuisen juhlapyhään, kuten pääsiäiseen tai joulun.

Tavoitteet

Tavoitteiden asettamisessa ja niiden toteutumisen seuraamisessa käytetään tukena käsityön nelikenttämallia (Hintsu, Huovila & Säilä 2009: s.16–21). Nelikenttämallissa käsityön tavoitteet on jaettu neljään kokonaisuuteen (ks. KUVA 1) ja ne sisältävät samoja asioita kuin opetussuunnitelma.

KUVA1

	TAVOITTEET	TAVOITTEET	
ARVIOINTI	TIEDOT JA TAIDOT <ul style="list-style-type: none"> • materiaalit • tekniikat • työvälineet 	SUUNNITTELUN TAIDOT <ul style="list-style-type: none"> • esteettinen suunnittelu • tekninen suunnittelu 	ARVIOINTI
ARVIOINTI	TYÖSKENTELYN TAIDOT <ul style="list-style-type: none"> • työn tekeminen • vastuu • arviointi 	KASVAMISEN TAIDOT <ul style="list-style-type: none"> • ilo • itsetunto • kulttuuri • kestävä kehitys • kriittisyys 	ARVIOINTI
	TAVOITTEET	TAVOITTEET	

Käsityön nelikenttä (Huovila & Rautio, 2007)

Kranssijakson tavoitteena on kranssin suunnitteleminen ja valmistaminen kovia ja pehmeitä materiaaleja yhdistäen. Materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden tarkempi määrittäminen etukäteen ei ole mahdollista, sillä ne määräytyvät yksilöllisesti oppilaiden omien suunnitelmien pohjalta. Tavoitteena olisi kuitenkin hyödyntää ja soveltaa mahdollisimman monipuolisesti erilaisia materiaaleja, käsityötekniikoita ja työvälineitä sekä tekstiilityön että teknisen työn osa-alueilta.

Suunnittelu- ja ongelmanratkaisutaitojen kehittäminen on yksi jakson keskeinen tavoite. Kranssin suunnittelussa oppilaan on otettava huomioon sekä tuotteen rakenteelliset että esteettiset ratkaisut, luovuutta unohtamatta. Opettaja tukee ja haastaa oppilaita suunnitteluprosessin aikana ja samalla ottaa huomioon oppilaiden eriyttämisen. Oppilaat esittelevät ja hyväksyttävät suunnitelmat opettajalle sanallisia ja kuvallisia keinoja käyttäen. Suunnitelmat ovat mukana koko jakson ajan ja niitä tarkastellaan ja hiotaan työn edetessä, mikä on perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 mukaista.

Jakson tavoitteena on myöskin POPS 2014:n mukaisesti kehittää myös oppilaiden pitkäjänteisyyttä, suunnitelmallisuutta ja omatoimisuutta, sekä ohjata oppilaita ottamaan vastuuta oman työn etenemisestä ja arvioinnista. Samalla oppilaiden itsetuntoa pyritään kasvattamaan käsityön tunneilla koettujen ilon ja onnistumisen kokemusten myötä. Kestävän kehityksen näkökulma tulee kierrätysmateriaalien hyödyntämisessä ja samalla oppilaita opetetaan arvostamaan omaa ja muiden tuotoksia.

Arviointi

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan käsityön arvioinnin tulisi olla koko käsityöprosessia koskevaa. Tässä projektissa arvioinnin pohjana hyödynnetään samaa käsityön nelikenttämallia, jota on käytetty tavoitteiden asettamisessakin. Arvioinnissa otetaan huomioon koko käsityöprosessi ja arviointi on jatkuvaa, koko jakson mukana kulkevaa. Arviointi tapahtuu sekä opettajan, että oppilaan itsensä kautta. Oman suunnitelman ja työn etenemisen arvioiminen onkin keskeisessä asemassa. Oppilas pitää jakson ajan oppimispäiväkirjaa, jossa hän pohtii työskentelyn edistymistä ja omaa suhtautumistaan siihen. Myös opettajan koko jakson ajan tekemä arviointi ja palaute auttavat oppilasta parantamaan omaa työskentelyään ja keskittymään työstämistä vaativiin asioihin. Jakson loppuksi oppilas kokoaa ajatuksia projektista käymällä oppimispäiväkirjaa läpi keskustelemalla yhdessä parin tai opettajan kanssa. Oppimispäiväkirjojen avulla

opettajan on helpompi tehdä omaa arviointia ja saada tietoa prosessin etenemisestä ja oppilaan asenteista oppilaan näkökulmasta.

Dokumentointi

Opetussuunnitelman mukaan käsityöprosessin aikana tulisi opetella myös projektin dokumentointia sanallisesti tai kuvallisesti (POPS 2014). Oppilaat voivat dokumentoida omaa työskentelynsä etenemistä koko projektin ajan osana oppimispäiväkirjaa. Jos päiväkirja tehdään sähköisessä muodossa esimerkiksi tabletilla, laitteella otettuja kuvia voi helposti liittää päiväkirjaan.

Jakson eteneminen

Ensimmäisen kaksoistunnin aikana perehdytään aiheeseen ja aloitetaan oman työn suunnittelu. Tarkoituksena on keskustelun ja kuvien katselun avulla motivoida oppilaita työskentelyyn, herättää heidän mielenkiintonsa ja esitellä lyhyesti kranssin historiaa ja käyttötarkoituksia. Samalla tutustutaan myös kierrätysmateriaaleihin ja niiden hyödyntämiseen kranssin valmistuksessa. Yksi käsityöopetuksen tavoitteista on ohjata oppilasta arvioimaan kulutus- ja tuotantotapoja kriittisesti (POPS 2014). Oppilaiden motivointi ja innostaminen on tärkeässä roolissa jakson etenemisen kannalta. Tässä opettajan kannattaa hyödyntää oppilaiden omia mielenkiinnonkohteita ja netistä löytyviä ideoita.

Kun oppilailla on selkeä käsitys siitä, millaisia kranssit voivat olla erilaisine toteutustapoineen, he saavat tutustua eri materiaaleihin ja työskentelytapoihin. Luokkaan on järjestetty erilaisia työskentelypisteitä, joissa voi testata muun muassa metallilangan työstämistä ja huovutusta sekä muutamaa muuta tekniikkaa, joita oppilaat voivat hyödyntää töissään. Jokaisella työpisteellä on kirjalliset, kuvia sisältävät ohjeet valituista tekniikoista. Tutustuminen auttaa heitä ideoimaan omaa työtään ja tutkailemaan erilaisia toteutusmahdollisuuksia. Oppilaat voivat hakea ideoita myös internetistä esimerkiksi Pinterestistä ja eri käsityösivustoilta. Ideoinnin jälkeen he pääsevät suunnittelemaan omaa kranssiaan suunnitelmalomakkeen avulla. Lomakkeessa on suunnittelua ohjaavia kysymyksiä, jotka auttavat pohtimaan eri työvaiheita ja ratkaisuja. Suunnitelmaan piirretään myös kuva omasta työstä. Suunnitteluvaiheessa opettajan apu on tärkeää. Oppilaat kaipaavat varmasti avustusta erinäisten asioiden pohtimisessa. Esimerkiksi

oppilaiden käsitykset materiaaleista ja työvaiheista saattavat olla epärealistisia ja heiltä saattaa jäädä joitain asioita huomioimatta, jos heitä ei auteta kiinnittämään niihin huomiota.

Toisella kaksoistunnilla oppilaat viimeistelevät suunnitelmansa, esittelevät ne opettajalle ja aloittavat kranssien valmistamisen. Opettaja esittää tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä suunnitelmasta esimerkiksi eri työvaiheisiin liittyen. Suunnitelmia voi tietysti muokata työskentelyn edetessä, jos se tuntuu tarpeelliselta. Kranssi valmistetaan suunnitelman mukaisesti koululta löytyvistä ja oppilaiden luonnosta keräämistä materiaaleista sekä kierrätysmateriaaleista.

Samanlainen työskentely jatkuu myös seuraavilla tunneilla.

Kun työt on jakson lopussa saatu valmiiksi, työt esitellään luokalle, jolloin oppilaat oppivat opetussuunnitelman perusteissa (2014) mainittuja asioita, kuten esiintymistä, asioiden selkeää ja jäsenneltyä esittämistä, toisten työskentelyn arvostamista ja rakentavaa palautteen antoa. Oppilaat arvioivat koko prosessia itselleen asettamien tavoitteiden suhteen ja arvioivat myös kranssisuunnitelmiansa toteutumista oppimispäiväkirjassaan. Lopuksi oppilaat keskustelevat pareittain tai opettajan kanssa jaksosta ja koko prosessista oppimispäiväkirjan pohjalta. Apuna keskustelussa on muutamia kysymyksiä.

Lähdeluettelo

Hintsa Tiina, Huovila Riitta & Säilä Johanna 2009. Kirja käsityöstä. Helsinki: WSOYpro Oy
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Oppimispäiväkirjan kysymykset:

Mitä tein tänään?

Kuva työstä / työskentelystä.

Miten työskentely sujui? Miksi / Mikä vaikutti siihen?

Saavutitko tavoitteitasi?

Mitä opin tänään?

Mikä työskentelyssä oli mukavaa?

Muuta kommentoitavaa

Kysymyksiä loppukeskusteluun:

Minkälainen olo kranssijaksosta jäi?

Toteutuivatko sinun itselle asettamasi tavoitteet?

Millaisia ongelmia työskentelyssä tuli vastaan? Miten selvisit niistä?

Olisiko omassa työskentelyssäsi jotain parantamisen varaa?

Mikä jaksossa oli mukavinta? Miksi?

Mitä uutta opit?